

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОЇ
ФАХОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ**

Освітньо-професійна програма Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
спеціальність 035 Філологія, спеціалізація – 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
галузь знань 03 Гуманітарні науки
освітній ступінь бакалавр

Розробник:

Сизоненко Наталія,

к. філол. н., завідувач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Гарант:

Дедушно Алла,

к. філол. н., доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Полтава, 2023 р.

Назва навчальної дисципліни	Теорія літератури
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Вибіркова фахова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	<i>Викладач:</i> Сизоненко Наталія, к. філол. н., доцент <i>Контакти:</i> ауд. 456 (навчальний корпус № 4) e-mail: nataliia.syzonenko@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/syzonenko-nataliya-mykolayivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	035 Філологія, спеціалізація – 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська <i>ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська</i>
Попередні умови для вивчення дисципліни	дисципліни, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: «Вступ до мовознавства», «Сучасна українська літературна мова».

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: сформувати уявлення про теоретико-методологічний контекст науки про літературу та сформувати систему філологічних знань з урахуванням сучасних підходів, новітніх напрямків та специфіки теорії літератури як галузі знань.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування вмій і навичок системно-цілісного розуміння і аналізу художніх творів; опанування прийомами аналізу літературних текстів у взаємодії теоретичних моделей та художньої практики.

Компетентності:

Інтегральна

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Програмні результати навчання:

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов (перша – англійська, друга – німецька), історію світової літератури і вміння застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори світової художньої літератури, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміння застосовувати їх у професійній діяльності.

Програма та структура навчальної дисципліни**Структура (тематичний план) навчальної дисципліни**

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма 035 Філол бд 2022				Заочна форма 035 Філол бз 2022			
	усього				усього			
л		п	с.р.	л		п	с.р.	
Тема 1. Теорія літератури як наука. Основні напрями зарубіжного літературознавства XIX – XX ст.	14	2	2	10	10	2	-	8
Тема 2. Новітні напрями і течії у літературознавстві	16	2	4	10	12	2	-	10
Тема 3. Художня література як вид мистецтва	14	2	2	10	8	-	2	6
Тема 4. Художній образ і знак	16	2	4	10	12	-	2	10
Тема 5. Проблеми форми і змісту в літературі	16	2	4	10	10	-	-	10
Тема 6. Автор і читач	14	2	2	10	6	-	-	6
Тема 7. Генерика і генологія літератури	16	2	4	10	10	-	-	10
Тема 8. Літературний процес. Літературні напрями	14	2	2	10	12	2	-	10
Індивідуальне завдання (контрольна робота)	-	-	-	-	40	-	-	40
Усього годин	120	16	24	80	120	6	4	110

Оцінювання результатів навчання**Форми контролю результатів навчання
035Філол_бд_2022**

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Виконання практичних завдань	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання тестових завдань	
ПРН 8	3	12	5	2	22
ПРН 13	3	12	9	3	27
ПРН 15	3	12	9	3	27
ПРН 16	3	12	6	3	24
Разом	12	48	29	11	100

035Філол_бз_2022

Програми результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання практичних завдань	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання індивідуального завдання (контрольної роботи)	Виконання тестових завдань	
ПРН 8	2	4	5	10	3	24
ПРН 13	2	4	5	10	3	24
ПРН 15	3	4	5	10	3	25
ПРН 16	3	4	6	10	4	25
Разом	10	16	21	40	13	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

035Філол_бд_2022

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	виконання практичних завдань	виконання завдань самостійної роботи	виконання тестових завдань	
Тема 1. Теорія літератури як наука. Основні напрями зарубіжного літературознавства XIX – XX ст.	1	4	3		8
Тема 2. Новітні напрями і течії у літературознавстві	2	8	3		13
Тема 3. Художня література як вид мистецтва	1	4	3		8
Тема 4. Художній образ і знак	2	8	3		13
Тема 5. Проблеми форми і змісту в літературі	2	8	3		13
Тема 6. Автор і читач	1	4	3		8
Тема 7. Генерика і генологія літератури	2	8	3		13
Тема 8. Літературний процес. Літературні напрями	1	4	8	11	24
Разом	12	48	29	11	100

035Філол бз 2022

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					
	Опитування на	Виконання практичних завдань	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання тестових завдань	Виконання індивідуального завдання (контрольної роботи)	Разом
Тема 1. Теорія літератури як наука. Основні напрями зарубіжного літературознавства XIX – XX ст.	-	-	-	13	-	-
Тема 2. Новітні напрями і течії у літературознавстві	-	-	-		-	-
Тема 3. Художня література як вид мистецтва	5	8				26
Тема 4. Художній образ і знак	5	8	21			74
Тема 5. Проблеми форми і змісту в літературі	-	-	-			-
Тема 6. Автор і читач	-	-	-			-
Тема 7. Генерика і генологія літератури	-	-	-			-
Тема 8. Літературний процес. Літературні напрями	-	-	-			-
Разом	10	16	21	13	40	100

Загальна кількість годин – 120.

Кількість кредитів – 4,0.

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право відпрацювати пропущене заняття, у разі відсутності без поважних причин – здобувач вищої освіти не одержує бали за практичне заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, перед опануванням цієї навчальної дисципліни. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні, набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету

<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf>

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Білоус П. Теорія літератури: підруч. Київ: Альма-матер, 2013. 328 с.
2. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: підруч. /за наук. ред. Олександра Галича. Київ: Либідь, 2005. 488 с.
3. Короткий тематичний літературознавчий словник. Ч. IV: Напрями, школи, течії в теорії літератури : навчальний посібник ; 4-те вид. / уклала Галина Білик. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2021. 128 с.
4. Підпригора С. В. Українська експериментальна проза ХХ - початку ХХІ століть: "неможлива" література [Текст] : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 10.01.01, 10.01.06 / Підпригора Світлана Володимирівна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2019. 40 с.
5. Ференц Н.С. Теорія літератури і основи естетики : навч. посіб. / Н.С. Ференц. Київ : Знання, 2014. 511 с.

Допоміжні

1. Сизоненко Н. М. Індивідуально-авторські модифікації архетипів дому, бездомності, недому, антидому, дому-мрії в романі Василя Шевчука «Прощання з самим собою». *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка : Філологічні науки*. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2019. Вип. № 1 (89). С. 118–124.
2. Сизоненко Н. М. Перітекстові елементи роману Р. Іваничука «Черлене вино». *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка : Філологічні науки*. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2018. Вип. № 1 (87). С. 148–152.
3. Сизоненко Н. М. Сократівський діалог у повісті Василя Шевчука «Навчитель істини»: комунікативно-прагматична організація мовленнєвого жанру. *Філологічні студії : Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету : зб. наук. праць*. Вип. 16 / [редкол. : Ж. В. Колоїз (відп. ред.), П. І. Білоусенко, А. З. Брацкі та ін.]. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2017. С. 431–443.
4. Сизоненко Н. М. Цикл «Під вічним небом» В. Шевчука як метатекст. *Літературний процес: методологія, імена, тенденції: зб. наук. пр. (філол. науки)* / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка ; редкол.: О. Є. Бондарева, О. В. Єременко, С. О. Євтушенко, І. Р. Буніятова та ін. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. № 9. С. 152–157.
5. Ткаченко А. О. Мистецтво слова (Вступ до літературознавства) : підруч. для студ. вищ. навч. закл. з гуманіт. спец. філологія, журналістика, літературна творчість / А. О. Ткаченко; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. 2.вид., випр. і доп. – Київ: ВПЦ "Київський університет", 2003. 448 с.
6. Художній світ сучасної української літератури [Текст] : навч. посіб. / Світлана Жила, Ольга Лілік. Чернігів : Десна Поліграф, 2017. 371 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України з віртуальною бібліографічною довідкою: <http://chl.kiev.ua>
2. Гундорова Т. Постколоніальний роман генераційної травми та постколоніальне читання на Сході Європи [URL:http://uamoderna.com/md/hundorova-postkolonial-novel-generational-trauma](http://uamoderna.com/md/hundorova-postkolonial-novel-generational-trauma)
3. <http://litera-ua.livejournal.com>
4. <https://vsiknygy.net.ua/>
5. Методичні поради до вивчення курсу «теорія літератури (ідеї, концепції, школи)» для здобувачів ОП «Українська мова та література» СО «Магістр» / уклад. В. А. Просалова. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 52 с. URL: